

Κέντρο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής της ΓΣΕΕ

Γραμματεία Καταναλωτικού Κινήματος της ΓΣΕΕ

Εκπαιδευτικά προγράμματα της ΓΣΕΕ
για την ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ και την ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Εκπαίδευση Εκπαιδευτών-Συμβούλων Καταναλωτή

Οδηγός Σπουδών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Αθήνα
2012

Πράξη

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

Άξονας Προτεραιότητας: 8

Υποέργο 1ο

Συνδικαλιστική Εκπαίδευση, Προγράμματα για την Κοινωνική Οικονομία και τα Δικαιώματα του Καταναλωτή, Εσωτερική Αξιολόγηση Πράξης, Νέο Εκπαιδευτικό Υλικό

Ενέργεια 11η

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ-ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

Οργάνωση της ύλης - Διαμόρφωση δομής εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων

- ο Πιέρα Λευθεριώτου, Φιλολογος, στέλεχος Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης, ΥΠΔΒΜΘ

Επεξεργασία, μορφοποίηση – Ψηφιοποίηση υλικού

- ο Νίκος Παϊζης, Μαθηματικός – Ερευνητής, Επιστημονικός Σύμβουλος ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ,
- ο Ιωάννα Μαμούχα, Οικονομολόγος MSc Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού ΟΠΑ, στέλεχος ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ

Δημοσιοποίηση

ΑΘΗΝΑ, ΜΑΡΤΙΟΣ 2012

ISBN: 978-618-5006-06-8

Copyright: **ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ της Γ.Σ.Ε.Ε.** (ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ)

Διεύθυνση: 3^{ης} Σεπτεμβρίου 36, 10432 Αθήνα

Τηλ.: 210 5218700, Fax: 210 5218754

Email: kanep@otenet.gr, Ιστότοπος: www.kanep-gsee.gr

Παραγωγή - Εκτύπωση

ΚΑΜΠΥΛΗ Adv. Διεύθυνση: Αντιγόνης 60, Αθήνα

Τηλ.: 210 5156820, Fax: 210 5156811

Εκπαίδευση Εκπαιδευτών-Συμβούλων Καταναλωτή Οδηγός Σπουδών

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα για την **Προστασία του Καταναλωτή και την Κοινωνική Οικονομία**, που υλοποιεί το ΚΑ-ΝΕΠ/ΓΣΕΕ σύμφωνα με το σχεδιασμό της Γραμματείας Καταναλωτικού κινήματος της ΓΣΕΕ, απευθύνεται σε στελέχη και μέλη του εργατικού και συνδικαλιστικού κινήματος, σε εργαζόμενους και ανέργους, στηρίζοντας την προσπάθεια της Γραμματείας Καταναλωτικού κινήματος της ΓΣΕΕ να δημιουργηθούν αξιόπιστοι κόμβοι ενημέρωσης και διάχυσης πληροφοριών που αφορούν στην ποιότητα της κατανάλωσης στις σύγχρονες κοινωνίες και δημοκρατίες, αλλά και εστίες εκπαίδευσης των ενεργών πολιτών που καλούνται να αναλάβουν δράσεις σε τοπικό επίπεδο.

Στόχος του εγχειρήματος είναι η δημιουργία ενός ενημερωμένου, συνειδητοποιημένου και σύγχρονου καταναλωτικού κινήματος, το οποίο θα συμβάλλει στην ενδυνάμωση της κοινωνίας των πολιτών και στην ενεργοποίηση των κοινωνικών ομάδων απέναντι στην αસυδοσία και την έλλειψη κοινωνικής ευθύνης στο πεδίο της κατανάλωσης.

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα της πρωτοβουλίας αναπτύσσονται στις ακόλουθες **5** θεματικές ενότητες:

1. **ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ** (διάρκειας 60 διδακτικών ωρών)
2. **ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ** (διάρκειας 40 διδακτικών ωρών)
3. **ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ** (διάρκειας 60 διδακτικών ωρών)
4. **ΑΓΩΓΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ - ΑΞΙΕΣ, ΠΡΟΤΥΠΑ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ** (διάρκειας 20 διδακτικών ωρών)
5. **ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ-ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ** (διάρκειας 100 διδακτικών ωρών)

Οι γενικοί εκπαιδευτικοί στόχοι των παραπάνω προγραμμάτων είναι οι εκπαιδευόμενοι:

- να εξοικειωθούν με την εθνική, ευρωπαϊκή και τη διεθνή εμπειρία για την ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας και της Προστασίας των Δικαιωμάτων του Καταναλωτή,
- να αξιοποιήσουν πολλαπλές πηγές ενημέρωσης και βασικές μεθοδολογίες για την ανάλυση δεδομένων και τη λήψη αποφάσεων,
- να αποκτήσουν βασικές δεξιότητες απαραίτητες για την αναβάθμιση της συνδικαλιστικής δράσης στο σύγχρονο οικονομικο-κοινωνικό περιβάλλον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

- 1.1. Το καταναλωτικό κίνημα εργαζομένων
- 1.2. Ο Σύλλογος Κοινωνικής Οικονομίας και Κατανάλωσης (ΣΚΟΚ)
- 1.3. Ένωση Εργαζομένων Καταναλωτών Ελλάδας (ΕΕΚΕ)

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

- 2.1. Η ταυτότητα του εκπαιδευτικού προγράμματος
- 2.2. Σε ποιους απευθύνονται
- 2.3. Πότε και που θα λειτουργήσει το συγκεκριμένο πρόγραμμα

3. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

- 3.1. Περιεχόμενο εκπαιδευτικών συναντήσεων
- 3.2. Οι μικροδιδασκαλίες
- 3.3. Μαθήματα βιωματικής εκπαίδευσης

4. ΘΕΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

- 4.1. Υποχρεώσεις εκπαιδευομένων
- 4.2. Φοίτηση - Παρουσίες
- 4.3. Πορεία φοίτησης
- 4.4. Αξιολόγηση εκπαιδευομένων και εκπαιδευτών του προγράμματος
- 4.5. Πιστοποίηση γνώσεων και δεξιοτήτων
- 4.6. Προοπτική των αποφοίτων του προγράμματος Εκπαίδευση Εκπαιδευτών-Συμβούλων Καταναλωτή

5. ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- 5.1. Οι εκπαιδευτές
- 5.2. Η γραμματεία του εκπαιδευτικού προγράμματος

1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

1.1. Το καταναλωτικό κίνημα εργαζομένων

Η απόφαση για την ανάπτυξη ενός καταναλωτικού κινήματος εργαζομένων ψηφίστηκε από το συνέδριο της ΓΣΕΕ το Μάρτιο 2007. Η απόφαση αυτή ξεκίνησε να υλοποιείται με τη Γραμματεία Καταναλωτικού Κινήματος που συγκροτήθηκε για το σκοπό αυτό τον Σεπτέμβριο 2008.

Το καταναλωτικό κίνημα της μισθωτής εργασίας διαρθρώνεται από:

1. το **Σύλλογο Κοινωνικής Οικονομίας και Κατανάλωσης** (ΣΚΟΚ) που είναι σωματείο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα στο οποίο συμμετέχουν όλα τα μέλη των Διοικήσεων των Συνδικάτων που ανήκουν στη δύναμη της ΓΣΕΕ,
2. την **Ένωση Εργαζόμενων Καταναλωτών Ελλάδας** (ΕΕΚΕ) που είναι Ένωση Καταναλωτών με μέλη τους μισθωτούς, τους συνταξιούχους, τους άνεργους, τους νέους, τους αυτοαπασχολούμενους και επαγγελματίες με χαμηλά και μεσαία εισοδήματα,
3. τις **Επιτροπές Καταναλωτικού Κινήματος** που έχουν συσταθεί στα **Εργατικά Κέντρα** που επιθυμούν να μετάσχουν στο καταναλωτικό κίνημα.

1.2. Ο Σύλλογος Κοινωνικής Οικονομίας και Κατανάλωσης (ΣΚΟΚ)

Η ίδρυση του **Συλλόγου Κοινωνικής Οικονομίας και Κατανάλωσης** (Σ.Κ.Ο.Κ.) αποτελεί πρωτοβουλία στελεχών και μελών της ΓΣΕΕ και των συνδικαλιστικών οργανώσεων της δύναμής της, που αποσκοπεί να συμβάλει στην υπεράσπιση και τη βελτίωση της κοινωνικής θέσης της μισθωτής εργασίας μέσω της προώθησης της οικονομικής και κοινωνικής αυτοοργάνωσής της.

Η αναγκαιότητα αυτής της πορείας είναι σήμερα επιτακτική μέσα, ιδιαίτερα, στις συνθήκες της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης που εξελίσσεται με πρωτοφανή σφοδρότητα.

Η οικονομία της αγοράς βρίσκεται σε βαθειά κρίση και τα κράτη, ιδιαίτερα εκείνα που αντιμετωπίζουν οξυμένα δημοσιονομικά προβλήματα όπως είναι και η Ελλάδα, δεν έχουν ουσιώδη περιθώρια διορθωτικών παρεμβάσεων κοινωνικού χαρακτήρα.

Η κρίση φέρνει μαζί της την ανεργία, τη μερική απασχόληση, τη μείωση των μισθών, την ακύρωση σημαντικών εργασιακών δικαιωμάτων, τη χειροτέρευση των υπηρεσιών τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα της οικονομίας. Παράλληλα, οι τιμές διατηρούνται στα ύψη και οι επιχειρήσεις λειτουργούν με γνώμονα την επιδίωξη της μέγιστης κερδοφορίας τους. Με λίγα λόγια η κρίση επιφέρει τη μείωση του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής της μισθωτής εργασίας αλλά και των υπολοίπων εργαζόμενων κοινωνικών τάξεων και στρωμάτων.

Η αντίδραση της μισθωτής εργασίας δεν μπορεί εκ των πραγμάτων να είναι μόνο συνδικαλιστική. Οφείλει, επίσης, να είναι οικονομική και κοινωνική.

Στις αρχές της εξατομικευμένης επίλυσης των προβλημάτων και της κρατικής μετάθεσης της ευθύνης επίλυσής τους, ο ΣΚΟΚ αντιπαραθέτει τις αρχές της αλληλοβοήθειας και της συμμετοχής. Όχι μόνο για την έξοδο από την κρίση με τις λιγότερες δυνατές συνέπειες αλλά και για τη διαμόρφωση ενός νέου αναπτυξιακού μοντέλου οικονομίας αλλά και δημοκρατικά οργανωμένης κοινωνίας.

Τα ιδρυτικά μέλη του ΣΚΟΚ συμμερίζονται τη διαπίστωση ότι η οικονομική και κοινωνική αυτοοργάνωση της μισθωτής εργασίας σε όλους τους παραγωγικούς τομείς και κλάδους όπου αυτό είναι εφικτό θα αποτελέσει μια ασπίδα προστασίας της απασχόλησής της, του βιοτικού επιπέδου της και της ποιότητας της ζωής της. Ταυτόχρονα θα συμβάλει αποφασιστικά στην τέλεση των αναγκαίων παραγωγικών αναδιαρθρώσεων που απαιτούνται για τη βιομηχανική ανάπτυξη της χώρας και τη συγκρότηση ενός νέου μοντέλου οικονομικής ανάπτυξης που θα διέπεται από τις διαχρονικές αξίες της μισθωτής εργασίας:

Συλλογικότητα – Οικονομική και Κοινωνική Αυτό-οργάνωση - Δημοκρατία

Δίχως την οργανωμένη παρέμβασή μας πάνω σ' αυτές της αρχές, οι συνέπειες της τρέχουσας οικονομικής κρίσης και της συμπεριφοράς των επιχειρήσεων πάνω στην απασχόλησή μας, το βιοτικό επίπεδό μας και την ποιότητα της ζωής μας θα είναι –αναπόφευκτα- δραματικές.

Αυτή η παρέμβαση δεν μπορεί να είναι αποτελεσματική δίχως την ενεργή συμμετοχή όλων μας. Μόνο η κοινή και συλλογική δράση μας μπορεί να προστατεύσει την απασχόλησή μας, το βιοτικό επίπεδό μας και τα κοινωνικά δικαιώματά μας, δηλαδή την ποιότητα της ζωής μας στο πλαίσιο μιας νέας αναπτυξιακής και βιομηχανικής δυναμικής.

Ο Σύλλογος Κοινωνικής Οικονομίας και Κατανάλωσης καλεί κάθε μέλος της ΓΣΕΕ και των συνδικαλιστικών οργανώσεων της δύναμής της, κάθε μισθωτό εργαζόμενο και γενικότερα κάθε συμπολίτη μας να ενταχθεί στις γραμμές του και να συμβάλει δημιουργικά με όλες τις δυνάμεις του στην:

- Προβολή των ιδανικών της συλλογικότητας, αλληλοβοήθειας και συμμετοχής της μισθωτής εργασίας.
- Άμεση και έμμεση, ενεργητική υποστήριξη, προώθηση, ανάπτυξη και επέκταση της κοινωνικής αλληλοβοήθειας για την ελάφρυνση συνεπειών της ανεργίας, των χαμηλών εισοδημάτων και γενικότερα της φτώχειας.
- Παρακίνηση των εργαζόμενων για τη συλλογική συμμετοχή τους στο οικονομικό και κοινωνικό γίνεσθαι.
- Παρακίνηση των εργαζόμενων και των άνεργων για τη συμμετοχή τους στις συνδικαλιστικές οργανώσεις.
- Βελτίωση του μορφωτικού, επιστημονικού και πολιτιστικού επιπέδου της μισθωτής εργασίας καθώς της χρήσης των νέων τεχνολογιών επικοινωνιών και διαχείρισης και επεξεργασίας πληροφοριών.
- Συνεργασία και δικτύωση με ερευνητικά κέντρα και πανεπιστημιακά ιδρύματα και λοιπούς ερευνητικούς οργανισμούς του εσωτερικού και του εξωτερικού.
- Υποβοήθηση του σχηματισμού φορέων κοινωνικής οικονομίας και κατανάλωσης.
- Υποβοήθηση της λειτουργίας και της διαχείρισης των δραστηριοτήτων φορέων κοινωνικής οικονομίας και κατανάλωσης.
- Βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της διαχείρισης φορέων κοινωνικής οικονομίας και κατανάλωσης.
- Εκπαίδευση και κατάρτιση στελεχών και προσωπικού φορέων κοινωνικής οικονομίας και κατανάλωσης.
- Άμεση και έμμεση, ενεργητική υποστήριξη, προώθηση, ανάπτυξη και επέκταση της άμεσης σύνδεσης της κατανάλωσης με την εγχώρια παραγωγή.
- Ανάδειξη του κοινωνικού οφέλους που προκύπτει από την προτίμηση κατανάλωσης προϊόντων και υπηρεσιών συλλογικών παραγωγικών και εμπορικών οργανώσεων καθώς και των πολύ μικρών και μικρών ιδιωτικών επιχειρήσεων εσωτερικού και εξωτερικού.
- Διάχυση της πληροφόρησης για την κοινωνική οικονομία προς την κοινωνία των πολιτών και των οργανώσεων αυτής και ιδιαίτερως η ενημέρωση των εργαζόμενων μισθωτών καθώς και των συνδικαλιστικών οργανώσεων αυτών.

- Έλεγχος των δραστηριοτήτων, συμπεριφορών και πρακτικών των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές.
- Ανάδειξη του ζητήματος της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης των επιχειρήσεων προς τις τοπικές κοινωνίες, τους καταναλωτές, τους εργαζόμενους σ' αυτές και το περιβάλλον.
- Σύσφιξη, συντονισμός δραστηριοτήτων και ανάπτυξη κοινών δράσεων με συναφείς και σχετικούς φορείς του εσωτερικού και εξωτερικού.

1.3. Ένωση Εργαζομένων Καταναλωτών Ελλάδας (ΕΕΚΕ)

Η ίδρυση της Ένωσης Εργαζόμενων Καταναλωτών Ελλάδας (Ε.Ε.Κ.Ε.) αποτελεί πρωτοβουλία μελών του Συλλόγου Κοινωνικής Οικονομίας και Κατανάλωσης (Σ.Κ.Ο.Κ.), που αποσκοπεί να συμβάλλει στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής των καταναλωτών.

Τα ιδρυτικά μέλη της ΕΕΚΕ, στελέχη και μέλη της ΓΣΕΕ και των συνδικαλιστικών οργανώσεων της δύναμής της, εκκινούν από τη διαπίστωση ότι το βιοτικό επίπεδο και η ποιότητα ζωής των καταναλωτών δεν εξαρτώνται μόνο από το εισόδημά τους όσο και αν αυτό αποτελεί τη θεμελιακή βάση τους.

Εξαρτάται, επίσης, από τις τιμές των προϊόντων και των υπηρεσιών σε σχέση με την ποιότητά τους, την ίδια την ποιότητα, ασφάλεια και υγιεινή τους, την αγοροπωλησία και την παροχή τους μέσω διάφανων συναλλαγών και δίχως την ύπαρξη καταχρηστικών πρακτικών εκ μέρους των προμηθευτών.

Αντ' αυτών, οι αγορές λειτουργούν με όρους κερδοσκοπίας, αισχροκέρδειας, εξαπάτησης του καταναλωτή και καταχρηστικών πρακτικών εκ μέρους των προμηθευτών. Οι τιμές με τις οποίες επιβαρύνονται οι καταναλωτές δεν αντιστοιχούν στην ποιότητα που υποτίθεται ότι αντιπροσωπεύουν.

Η πάλη για την βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και την ποιότητα της ζωής πρέπει να επεκταθεί από τους χώρους εργασίας και στους χώρους κατανάλωσης για να πετύχει τη συγκρότηση ενός κοινού συνδικαλιστικού και καταναλωτικού μετώπου πάλης.

Το κύριο μέσο που διαθέτουμε στην πάλη μας για την τιθάσευση των τιμών, τη βελτίωση της ποιότητας, τη διασφάλιση της υγιεινής και ασφάλειας των προϊόντων και υπηρεσιών, τον έλεγχο της κερδοσκοπίας, αισχροκέρδειας καθώς και των καταχρηστικών πρακτικών των επιχειρήσεων είναι η στοχευμένη κατεύθυνση της τεράστιας αγοραστικής δύναμης που αθροιστικά συγκροτούν τα χαμηλά εισοδήματά μας και οι μισθοί επιβίωσης που παίρνουμε προς εκείνα τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που είναι φθηνές και ποιοτικές.

Η αξιοποίηση αυτού του πανίσχυρου όπλου δεν μπορεί να επιτευχθεί δίχως την ενεργή συμμετοχή όλων μας. Μόνο η κοινή και συλλογική δράση μας μπορεί να προστατεύσει το βιοτικό επίπεδό μας και την απασχόλησή μας.

Δίχως αυτή την οργανωμένη παρέμβασή μας, οι συνέπειες της τρέχουσας οικονομικής κρίσης πάνω στην απασχόλησή μας και το βιοτικό επίπεδό μας θα είναι –αναπόφευκτα- δραματικές.

Οι αρχές που διέπουν τις δραστηριότητες της Ένωσης Εργαζόμενων Καταναλωτών Ελλάδας είναι:

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ – ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ – ΕΠΙΛΟΓΗ - ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Οι αρχές αυτές αναδεικνύουν τις διαχρονικές αξίες του κόσμου της εργασίας:

ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΥΤΟΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η Ένωση Εργαζόμενων Καταναλωτών Ελλάδας καλεί κάθε καταναλωτή να ενταχθεί στις γραμμές της και να αγωνιστεί μαχητικά μαζί της για:

- Ευαισθητοποίηση των καταναλωτών, βελτίωση της καταναλωτικής συνείδησης, υπεύθυνη καταναλωτική συμπεριφορά.
- Εκμάθηση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των καταναλωτών και Εκπαίδευση και κατάρτιση των στελεχών, του προσωπικού και των μελών των καταναλωτικών οργανώσεων.
- Έλεγχος της υγιεινής και ασφάλειας των προϊόντων και των υπηρεσιών. Αξιολόγηση της σχέσης ποιότητας / τιμής των προϊόντων και των υπηρεσιών. Υποβοήθηση των καταναλωτών στην επιλογή των προϊόντων που αγοράζουν και των υπηρεσιών που προμηθεύονται μέσω της συνεχούς ενημέρωσής τους.
- Στοχευμένη κατεύθυνση της ενεργούς ζήτησης των καταναλωτών προς τα φθηνά και ποιοτικά προϊόντα και υπηρεσίες.
- Αποκλεισμός των προϊόντων παιδικής, υποχρεωτικής και παράνομης εργασίας καθώς και των επιχειρήσεων που δεν είναι φιλικές προς το περιβάλλον.
- Προστασία των καταναλωτών χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος καταχρηστικές και κερδοσκοπικές πρακτικές των προμηθευτών.
- Διαφύλαξη του καταναλωτή από την αισχροκέρδεια και εξαπάτηση των κακόβουλων προμηθευτών.
- Υποστήριξη των καταναλωτών στις διενέξεις με τους προμηθευτές σε πραγματικό χρόνο.
- Διαχείριση των καταγγελιών των καταναλωτών και υποβολή συλλογικών αγωγών.
- Παρακολούθηση των προμηθευτών, αξιολόγηση του βαθμού της καταναλωτικής εξυπηρέτησης και ενημέρωση των καταναλωτών.
- Κατάρτιση του προσωπικού των επιχειρήσεων στο λιανικό εμπόριο και τις υπηρεσίες στην ορθή εξυπηρέτηση των καταναλωτών.
- Συνεργασία των καταναλωτικών ενώσεων με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις.

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

2.1. Η ταυτότητα του εκπαιδευτικού προγράμματος

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα αποβλέπει στην ανάπτυξη των γνώσεων και των ικανοτήτων των εκπαιδευομένων, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στο σύνθετο έργο του Εκπαιδευτή-Συμβούλου των προγραμμάτων για την Προστασία του Καταναλωτή και της Κοινωνικής Οικονομίας της ΓΣΕΕ.

Το Πρόγραμμα Σπουδών της **ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ-ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ** έχει θεωρητικό και πρακτικό χαρακτήρα, καθώς στις **5 τριήμερες** συναντήσεις (ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ – ΣΑΒΒΑΤΟ - ΚΥΡΙΑΚΗ) περιλαμβάνονται δραστηριότητες ενεργητικής μάθησης και άσκησης στις τεχνικές Εκπαίδευσης Ενηλίκων, ώστε οι υποψήφιοι Εκπαιδευτές-Σύμβουλοι του Καταναλωτή:

- ο να εξοικειωθούν με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις διαδικασίες μάθησης των ενηλίκων εκπαιδευομένων,
- ο να γνωρίσουν και να εμβαθύνουν στις τεχνικές της εκπαίδευσης ενηλίκων,
- ο να αναπτύξουν δεξιότητες ώστε να αξιοποιούν αποτελεσματικά τις συγκεκριμένες τεχνικές στην εκπαιδευτική διαδικασία διευκολύνοντας τις εισροές και τη δυναμική της ομάδας.

Καταβάλλεται ιδιαίτερη προσπάθεια ώστε οι συναντήσεις να λειτουργούν συνδυαστικά και σωρευτικά, να είναι κατά το δυνατόν προσανατολισμένες στη μελέτη και επίλυση συγκεκριμένων περιπτώσεων-προβλημάτων, να προβάλλουν την ανάγκη διερεύνησης, εξειδίκευσης, εμβάθυνσης, σύνθεσης και αναγωγής από το επί μέρους στο όλο.

Τα μαθησιακά αντικείμενα που αναπτύσσονται καλύπτουν θεματικά πεδία όπως: Δια βίου Μάθηση και Εκπαίδευση Ενηλίκων, Αποτελεσματική Μάθηση Ενηλίκων, Εκπαιδευτής Ενηλίκων, Εκπαιδευτική πρακτική στην Εκπαίδευση Ενηλίκων, Εκπαιδευτική Ομάδα στην Εκπαίδευση Ενηλίκων, Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση Ενηλίκων και Σχεδιασμός Διδακτικής Ενότητας.

Τα χαρακτηριστικά του προγράμματος **ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ-ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ** συνοψίζονται στον ακόλουθο πίνακα:

ΤΙΤΛΟΣ	Έδρα Εκπαιδευτικού Κέντρου	Ώρες (σε διάστημα 2 μηνών)	Μαθησιακά αντικείμενα	Μέσα
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ-ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ	Φυσική παρουσία 96 ώρες	10 Θεματικές Ενότητες με διαθεματική επεξεργασία	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Εισήγηση την ολομέλεια από εκπαιδευτή-σύμβουλο ➤ Εργασία σε Ομάδες ➤ 2 Μικροδιδασκαλίες (αρχική – τελική)
		Ανάπτυξη Εργασιών (ατομικών και ομαδικών), και Μελετών εκτός ωρών φυσικής παρουσίας 4 ώρες		<div style="text-align: center;">Παραδοτέα – Εκπαιδευτικά Υλικά</div> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Οδηγός σπουδιών ➤ 2 Βιβλία Πηγές (θεωρητικές αναφορές) ➤ Οδηγός μελέτης του εκπαιδευτικού υλικού

2.2. Σε ποιους απευθύνονται

Τα προγράμματα **ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ-ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ** απευθύνονται σε αποφοίτους των προγραμμάτων **Προστασίας του Καταναλωτή και Κοινωνικής Οικονομίας**. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα υλοποιείται σε **Τμήματα** των **20-25** εκπαιδευομένων.

2.3. Πότε και που θα λειτουργήσει το συγκεκριμένο πρόγραμμα

Κατά την περίοδο από **01/01/2012** έως και **31/06/2013** το πρόγραμμα **ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ-ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ** θα υλοποιηθεί σε **3 τμήματα** στην Αθήνα.

Συνολικά στο συγκεκριμένο πρόγραμμα προβλέπεται να εκπαιδευτούν **60** εκπαιδευόμενοι, και θα πραγματοποιηθούν **6.000** ανθρωπόωρες.

3. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

3.1. Περιεχόμενο εκπαιδευτικών συναντήσεων

Το πρόγραμμα σπουδών του προγράμματος **ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ-ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ** αναπτύσσεται σε **15** εκπαιδευτικές συναντήσεις (σε 5 ΠΣΚ) με το ακόλουθο περιεχόμενο:

Συνάντηση

1η

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Ενότητες

- 1η. Γνωριμία και συνεργασία των μελών της ομάδας.
- 2η. Μάθηση – Εκπαίδευση – Εκπαίδευση Ενηλίκων – Δια βίου Μάθηση (ενοιολογικές αποσαφηνίσεις).
- 3η. Προσεγγίζοντας την έννοια «ενήλικος».

Συνάντηση

2η

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Ενότητες

- 4η. Θεωρίες μάθησης ενηλίκων
- 5η. Χαρακτηριστικά ενηλίκων – Εμπόδια στη μάθησή τους.
- 6η. Προϋποθέσεις αποτελεσματικής μάθησης ενηλίκων.

Συνάντηση

3η

Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Ενότητες

- 7η. Περιγραφή του ρόλου του Εκπαιδευτή Ενηλίκων.
- 8η. Απαιτούμενα προσόντα του Εκπαιδευτή Ενηλίκων.
- 9η. Εκπαίδευση των Εκπαιδευτών Ενηλίκων.

Συνάντηση

4η

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ (I)

Ενότητες

- 10η. Εναρκτήρια συνάντηση εκπαιδευτών και εκπαιδευομένων.
- 11η. Ενδιάμεση πρώτη συνάντηση εκπαιδευτών και εκπαιδευομένων.
- 12η. Εκπαιδευτικές τεχνικές στην Εκπαίδευση Ενηλίκων.

Συνάντηση

5η

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ (II)

Ενότητες

- 13η. Προϋποθέσεις εφαρμογής εκπαιδευτικών τεχνικών.
- 14η. Ασκήσεις εφαρμογής.

Συνάντηση

6η

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ (III)

Ενότητες

- 15η. Επιλογή και συνδυασμός εκπαιδευτικών τεχνικών.
- 16η. Ασκήσεις εφαρμογής.

Συνάντηση

7η

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ (I)

Ενότητες

- 17η. Προδιαγραφές σχεδιασμού διδακτικής ενότητας.

Συνάντηση

8η

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ (II)

Ενότητες

- 18η. Σχολιασμός μικροδιδασκαλίας (προβολή DVD).
- 19η. Σχεδιασμός, παρουσίαση και σχολιασμός 1^{ης} μικροδιδασκαλίας εκπαιδευομένων.

Συνάντηση

9η

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ (III)

Ενότητες

- 20η. Σχεδιασμός, παρουσίαση και σχολιασμός 1ης μικροδιδασκαλίας εκπαιδευομένων.

Συνάντηση

10η

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ – ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Ενότητες

- 21η. Αναστοχασμός της πορείας που διανύθηκε..

Συνάντηση

11η

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Ενότητες

- 22η. Η λειτουργία της εκπαιδευτικής ομάδας.
- 23η. Η επικοινωνία στην εκπαιδευτική ομάδα

Συνάντηση

12η

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Ενότητες

24η. Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου.

25η. Η αυτό-αξιολόγηση του Εκπαιδευτή Ενηλίκων.

Συνάντηση

13η

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΙΚΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΙΩΝ (I)

Ενότητες

26η. Παρουσίαση και αξιολόγηση των τελικών μικροδιδασκαλιών των εκπαιδευομένων.

Συνάντηση

14η

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΙΚΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΙΩΝ (II)

Ενότητες

27η. Παρουσίαση και αξιολόγηση των τελικών μικροδιδασκαλιών των εκπαιδευομένων (συνέχεια).

Συνάντηση

15η

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΙΚΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΙΩΝ (III)

Ενότητες

28η. Παρουσίαση και αξιολόγηση των τελικών μικροδιδασκαλιών των εκπαιδευομένων (συνέχεια).

29η. Αξιολόγηση εκπαιδευτικής διεργασίας του προγράμματος.

30η. Κλείσιμο του προγράμματος

3.2. Μαθήματα βιωματικής εκπαίδευσης

Επίσης, πολύ βασικό στοιχείο του προγράμματος είναι η ενότητα των μαθημάτων βιωματικής εκπαίδευσης . Η ενότητα αυτή έχει στόχο να αναπτύξει τις δεξιότητες της επικοινωνίας και του σχέσης που σταδιακά δομείται μεταξύ του εκπαιδευτή και των εκπαιδευομένων, και συνολικότερα μεταξύ των μελών της ομάδας που σχηματίζουν. Οι υποψήφιοι εκπαιδευτές παράλληλα με την ανάλυση των σταδίων της μαθησιακής διαδικασίας ασκούνται στο να κατανοούν και να προάγουν τη δυναμική της εκπαιδευτικής ομάδας στην πορεία της προς την κατάκτηση των εκπαιδευτικών και μορφωτικών της στόχων.

3.3. Οι Μικροδιδασκαλίες

Η σύνθεση και παρουσίαση μιας (τελικής) Μικροδιδασκαλίας, καθώς και η ανάληψη επιμέρους δοκιμαστικών μικροδιδασκαλιών, αποτελούν κύριο στοιχείο του προγράμματος **ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ-ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ**, επειδή συνδέουν τη θεωρητική γνώση με την πρακτική της εφαρμογή και ασκούν αποτελεσματικά τους εκπαιδευόμενους σε θεματολογίες και διδακτικές τεχνικές που αργότερα θα κληθούν να εφαρμόσουν ως εκπαιδευτές/-τριες.

4. ΘΕΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

4.1. Υποχρεώσεις εκπαιδευομένων

Οι βασικές υποχρεώσεις των εκπαιδευομένων είναι:

- **Συνεχής παρακολούθηση** των εκπαιδευτικών συναντήσεων. Ο βιωματικός χαρακτήρας των δραστηριοτήτων και η εργασία σε ομάδες δεν επιτρέπει απουσίες.
- **Συμμετοχή στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες** (ατομικές και ομαδικές) – Προετοιμασία πριν τις συναντήσεις.

4.2. Φοίτηση - Παρουσίες

Η φοίτηση στο πρόγραμμα **ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ-ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ** είναι **υποχρεωτική** και **συνεχής**. Γνωρίζοντας ωστόσο τις δυσκολίες, που ως εργαζόμενοι και οικογενειάρχες, έχουν οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι, το ωρολόγιο πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί ώστε να τους διευκολύνει κατά το δυνατό (έγκαιρα προγραμματισμένα Παρακευο – Σαββατο-Κύριακα).

4.3. Πορεία φοίτησης

Τα ατομικά στοιχεία των εκπαιδευομένων, αλλά και η πορεία της φοίτησής τους, αποτυπώνεται σε ατομική **Καρτέλα Φοίτησης**, που συμπληρώνεται από τη Γραμματεία του προγράμματος **ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ-ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ** ως προς το σκέλος των ατομικών στοιχείων και των στοιχείων επικοινωνίας, αλλά και ως προς το σκέλος της πορείας φοίτησης (απουσίες, εργασίες, ασκήσεις, παρουσιάσεις κ.ά.).

4.4. Αξιολόγηση εκπαιδευομένων και εκπαιδευτών του προγράμματος

Οι εκπαιδευόμενοι του προγράμματος **ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ-ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ** αξιολογούνται.

Σκοπός αυτής της αξιολόγησης είναι να διασφαλίσει ότι οι απόφοιτοι του προγράμματος **ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ-ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ** έχουν με επάρκεια παρακολουθήσει το πρόγραμμα, και έχουν επιτύχει ικανοποιητικό επίπεδο μάθησης και ικανοτήτων, ώστε να ανταποκριθούν στο ρόλο του Εκπαιδευτή-Συμβούλου Ενηλίκων .

Με τη σειρά τους οι εκπαιδευόμενοι αξιολογούν, τους **εκπαιδευτές** τους αλλά και το περιεχόμενο του **προγράμματος**.

4.5. Πιστοποίηση γνώσεων και δεξιοτήτων

Κάθε εκπαιδευόμενος/η αξιολογείται για τις γνώσεις και τις δεξιότητες που κατέκτησε. Με την επιτυχημένη ολοκλήρωση της φοίτησής του απονέμεται σχετικό **Πιστοποιητικό Εκπαίδευσης**

Στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα η διαδικασία αξιολόγησης ενισχύεται από την αξιολόγηση των μικροδιδασκαλιών του από τους **εκπαιδευτές**, που παρεμβαίνουν και υποδεικνύουν πιθανές βελτιώσεις, ενώ η τελική μικροδιδασκαλία αξιολογείται από **εξωτερικό αξιολογητή**.

Η συνολική αξιολόγηση κάθε εκπαιδευόμενου/-ης γίνεται από τους εκπαιδευτές του με τεκμηριωμένη άποψη που συζητούν υποχρεωτικά με τον/την εκπαιδευόμενο.

4.6. Προοπτική των αποφοίτων του προγράμματος Εκπαίδευση Εκπαιδευτών-Συμβούλων Καταναλωτή

Οι απόφοιτοι του προγράμματος **ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ-ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ** εγγράφονται σε ειδικό μητρώο εκπαιδευτών της Γραμματείας Καταναλωτικού Κινήματος της ΓΣΕΕ ώστε μελλοντικά να δραστηριοποιηθούν ως εκπαιδευτές στα προγράμματα **ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ** και **ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ** που θα υλοποιηθούν από το Σεπτέμβριο του 2012 και μετά σε εθνικό επίπεδο.

5. ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα **ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ-ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ** υπάγεται στην πράξη «**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ – Α.Π. 7 & 8**», το οποίο έχει ενταχθεί στο ΕΣΠΑ 2007-2013, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», Άξονες Προτεραιότητας 7 & 8, που συγχρηματοδοτείται την Ευρωπαϊκή Ένωση, και έχει λάβει υπόψη της τον προγραμματισμό και τις στρατηγικές επιλογές της **Γραμματείας Καταναλωτικού Κινήματος** της ΓΣΕΕ και της Ένωσης Εργαζομένων Καταναλωτών Ελλάδας

Η δομή του προγράμματος **ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ-ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ** σχεδιάστηκε ώστε να καλύπτονται οι λειτουργικές του ανάγκες και να διασφαλίζονται, στο πλαίσιο των οικονομικών δυνατοτήτων του ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ, υψηλές προδιαγραφές ποιότητας υπηρεσιών προς εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενους.

5.1. Οι εκπαιδευτές

Οι εκπαιδευτές σε κάθε τμήμα είναι δύο με εναλλασσόμενους ρόλους **Εκπαιδευτή** και **Βοηθού Εκπαιδευτή** σε κάθε δραστηριότητα.

Οι εκπαιδευτές είναι υπεύθυνοι για την όλη εκπαιδευτική διαδικασία του προγράμματος, την επικοινωνία και την αξιολόγηση των εκπαιδευομένων.

5.2. Η γραμματεία του εκπαιδευτικού προγράμματος

Η Γραμματεία φέρει την ευθύνη της **διοικητικής** και **γραμματειακής** διεκπεραίωσης του εκπαιδευτικού προγράμματος και συμβάλλει, από κοινού με τους Εκπαιδευτές, στο συντονισμό όλων των δραστηριοτήτων του.

5.3. Οι εξωτερικοί αξιολογητές

Οι εξωτερικοί αξιολογητές – ένας ή και δύο- είναι ακαδημαϊκοί δάσκαλοι με πολυετή εμπειρία στην Εκπαίδευση Ενηλίκων και στην ανάπτυξη των τεχνικών σύνθεσης, οργάνωσης και παρουσίασης μιας διδακτικής ενότητας σε ενήλικες.

Γραμματεία Καταναλωτικού Κινήματος
ΓΣΕΕ

Κέντρο Ανάπτυξης
Εκπαιδευτικής Πολιτικής
της ΓΣΕΕ

3^{ης} Σεπτεμβρίου 36, 10432 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο: 210 – 52 18 700, Φαξ: 210 – 52 18 754
Email: kanep@otenet.gr
Ιστοσελίδα: www.kanep-gsee.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

978-618-5006-06-8